

Ikt. sz.: KOB-42/5-5/2024.

KOB-5/2024. sz. ülés
(KOB-31/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális Bizottságának**
2024. április 29-én, hétfőn, 10 óra 30 perckor
az Országház Klebelsberg Kunó termében (félemelet 10.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A köznevelési intézmények önkormányzati fenntartásba vételének lehetőségéről szóló H/7942. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	5
<i>A közoktatási intézmények önkormányzati fenntartásba vételi lehetőségének megteremtéséről szóló T/8048. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	5
<i>Tóth Endre szóbeli kiegészítése</i>	5
<i>Vajda Zoltán szóbeli kiegészítése</i>	7
<i>Hozzászólások</i>	8
<i>Tóth Endre reagálása</i>	13
<i>Vajda Zoltán reagálása</i>	13
<i>Határozathozatalok</i>	14
<i>Döntés a Magyar Művészeti Akadémia felügyelő testülete egy tagjának kinevezéséről</i>	14
<i>Az ülés berekesztése</i>	15

Napirendi javaslat

1. A köznevelési intézmények önkormányzati fenntartásba vételének lehetőségéről szóló határozati javaslat (H/7942. szám)
(Tóth Endre (Momentum) képviselő)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
2. A közoktatási intézmények önkormányzati fenntartásba vételi lehetőségének megteremtéséről szóló törvényjavaslat (T/8048. szám)
(Vajda Zoltán (MSZP) képviselő)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
3. Döntés a Magyar Művészeti Akadémia felügyelő testülete egy tagjának kinevezéséről
(A Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény 18. § (1) bekezdése alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Pósán László (Fidesz), a bizottság elnöke

Demeter Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dunai Mónika (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Kállai Mária (Fidesz), a bizottság alelnöke
Simon Róbert Balázs (Fidesz), a bizottság alelnöke
Kálmán Olga (DK), a bizottság alelnöke
Kunhalmi Ágnes (MSZP), a bizottság alelnöke
Dr. Szabó Tünde (Fidesz)
Dr. Vinnai Győző (Fidesz)
Földi László (KDNP)
Szabó Szabolcs (Momentum)
Tóth Endre (Momentum)
Dr. Hiller István (MSZP)

Helyettesítési megbízást adott

Bodó Sándor (Fidesz) Demeter Zoltánnak (Fidesz)
Csöbör Katalin (Fidesz) Földi Lászlónak (KDNP)
Erős Gábor (Fidesz) dr. Vinnai Győzőnek (Fidesz)
Kovács Zsolt (Fidesz) dr. Pósán Lászlónak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella bizottsági főmunkatárs

Meghívottak

Hozzászóló

Vajda Zoltán országgyűlési képviselő (MSZP), előterjesztő

Megjelent

Rózsa András önkormányzati képviselő, Zugló Önkormányzata
(Momentum)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 30 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szép jó napot kívánok! Tisztelettel köszöntöm a mai bizottsági ülésünk minden megjelent résztvevőjét.

Tisztelt Bizottság! Az ülés a jelenléti ív alapján határozatképes. Úgyhogy legelőször is a napirendről kell döntenünk. Ki az, aki egyetért a kiküldött napirenddel? Kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Ez egyhangú. Köszönöm szépen.

A köznevelési intézmények önkormányzati fenntartásba vételének lehetőségéről szóló H/7942. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

A közoktatási intézmények önkormányzati fenntartásba vételi lehetőségének megteremtéséről szóló T/8048. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

A napirendnek megfelelően következik az 1. napirendi pont, amely tárgysorozatba vétel. Tisztelt Bizottság! Azt javaslom, mivel az első és a második előterjesztés tartalma gyakorlatilag megegyezik, ezekről együttesen tárgyaljunk. Természetesen szavazni meg külön-külön kell. Kérdezem, egyetért-e a bizottság azzal, hogy a két előterjesztést - mind a kettő köznevelési intézmények önkormányzati fenntartásba vételének lehetőségéről szól, az egyik határozati javaslat, a másik jogszabály-változtatást irányozna elő - együtt tárgyaljuk, külön-külön szavazással. Aki igen, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Ellenpróbát kérek szépen! *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Ilyen sincs. Egyhangúlag megszavazatuk. Köszönöm szépen.

Mivel két előterjesztés is van, nyilvánvaló, hogy két előterjesztővel találkozunk. Én abban a sorrendben adnám meg a szót a képviselő uraknak, akik előterjesztők, ahogyan a kiküldött javaslatban is szerepel, tehát először Tóth Endre képviselő úrnak, majd Vajda Zoltán képviselő úrnak, ha ezzel egyetértenek. De ha ők fordított sorrendet képzelnek el, az is lehetséges. *(Tóth Endre: Jó lesz így! - Vajda Zoltán: Az eredeti sorrendnél maradjunk.)* Jó, akkor viszont, parancsoljon, Tóth képviselő úré a szó.

Tóth Endre szóbeli kiegészítése

TÓTH ENDRE (Momentum) előterjesztő: Köszönöm szépen a szót. „Működőképes modell is lehetne, ha itt valóban csak a fenntartásról lenne szó. Ha ez bármiféle szakmai befolyást jelent, akkor ez problémás. Ma ez a két dolog kétségtelenül nagyon sok helyen összekeveredik.” Ez egy mai interjú Gloviczki Zoltánnal, az oktatásért felelős helyes államtitkárral, aki 2013-ban levezényelte a fenntartóváltást és a KLIK megalapítását. *(Dr. Hiller István megérkezik az ülésre.)* Értelmezzük akkor a szavait: jelenleg nem működőképes az a modell, ami az asztalon van, az, hogy a Klebelsberg Központ és a tankerületek tartják fenn az iskoláinkat.

És ha belegondolunk, hogy miért nem működőképes, és hogy azért sokan látták ezt előre, többek között akár fideszes polgármesterek is tiltakoztak anno a folyamat ellen, és nagyon sok olyan polgármester tiltakozott, akinek tényleg fontos volt az, hogy a helyi közösség megtartsa a befolyását az iskolákra, hiszen ezek az iskolák gyakorlatilag a helyi közösség központjai, szívcsakrái, találkozási pontok, ahol a szülők, a pedagógusok, a diákok találkoznak egymással, és ezeket nem lehet csak úgy

kiszaggatni egy metsző késsel a helyi közösségek életéből. Tehát ez így nem működőképes.

És amikor azon gondolkoztam, hogy mihez hasonlítható ez az egész folyamat, akkor nekem egészen az 1950-es évekig visszarepült a fantáziám, hiszen akkor történt meg a téeszésítés nevű folyamat, amikor az egyéni gazdálkodóktól kényszer hatására vették el a kommunisták a földjeiket, bekényszerítették őket a termelőszövetkezetekbe, és állami fenntartásba vették gyakorlatilag a termőföldeket. Lehet, hogy ez bizonyos fejekben akkor működőképes gondolatnak tűnt, de látjuk, hogy mi lett az eredménye: kiölte az autonómiát és a motivációt azokból a gazdákból, akik utána alkalmazottai lettek a termelőszövetkezeteknek, és elvesztették a saját tulajdonukat, nem úgy művelték a földet, mintha a sajátjuk lett volna. Aztán látjuk, hogy mi lett ennek a folyamatnak a vége: a rendszerváltás után az egészet visszacsinálták, már amennyire lehetett, azért nagyon sokan már nem éltek, nem kaphatták vissza, de talán a gyerekeik kapták meg kárpótlásként azokat a földeket, amelyeket elvettek tőlük. Ez történt az iskoláinkkal is, elvették az iskolákat a helyi közösségektől, elnyelte a Klebelsberg Központ és a tankerületek közös bürokratikus szörnyszülöttje, és máig ott vannak.

És sajnos az a baj, hogy ez egy vízfejként működik. Mi azt látjuk a létszám adatokból, hogy amíg sajnos a tanárok és a diákok száma évről évre csökken, addig a tankerületi dolgozóké és a vezetőké évről évre növekszik. Tehát egyre többet költünk arányaiban és abszolút értékben is a tankerületek fenntartására, miközben ők lennének az iskoláink fenntartói.

És nyilvánvalóan ez még csak a jéghegy csúcsa, hiszen a legfontosabb baj az, hogy nem tudják megfelelő mértékben támogatni az oktatást, nincs meg egyszerűen a felelősségvállalásnak ugyanaz a szintje, mint, mondjuk, egy önkormányzat esetében, ahol a polgármester vagy egy önkormányzati képviselő szívéen viselte a sorsát az iskoláinak, hiszen a saját karrierje, megválasztása függött ettől és a saját, valószínűleg szívéhez közel álló intézmények sorsa. Egy tankerületi vezető lehet, hogy teljesen máshonnan érkezik, nyilvánvalóan nem választják a helyi emberek őt, tehát ha valamit rosszul csinál, késve javíttatja meg az iskolában a zárat az ajtón vagy teszi rendbe az iskolaudvart, akkor őt nem fogják tudni úgy felelősségre vonni a választók, mint, mondjuk, egy polgármestert, akinek ettől függ a jövője. A motivációk nincsenek rendben, és nagyon rossz eredményeket látunk.

És látunk bizony visszaéléseket is, amikor politikai alapon rúgnak ki pedagógusokat, mert felemelték a szavukat az áldatlan állapotok ellen. Látunk egy véleménycenzúrát, ahol nem mernek szakmai kritikát sem megfogalmazni pedagógusok vagy intézményvezetők. Látunk olyat is, hogy a kormánypárti képviselők kampánycélra használják az iskolát és az iskolába járó gyermekeket akár laptoposztásoknál, akár felújításakor átadásakor, akár más esetekben is. És látunk aránytalan jutalmazásokat is - főleg a múltban -, ahol a tankerületi vezetők milliós jutalmakat kapnak, a pedagógusok pedig semmit vagy két bejglit, ha éppen szerencsésük van. Nem ugyanaz a szint, azért azt látjuk.

És látunk rendszerszintű problémákat is, hiszen a szakmai autonómia elveszett a magyar oktatásban, az innováció el van fojtva, és egy krónikus alulfinanszírozottság valósul meg, ami párosul egy lomhasággal, egy bürokratikus működéssel, amikor sokszor fél évig tart egy akár egy hét alatt vagy egy nap alatt elvégezhető művelet is, egy zárcsere, egy beszerzés; nincsen vécépapír, nincsen kréta, apróságok hiányoznak, és sokszor a szülői felajánlások és a pedagógusok felajánlásai tartják fenn a rendszert.

Úgyhogy emiatt kezdeményeztem azt, hogy időszakos megoldásként legalább azok az önkormányzatok kapják vissza a lehetőséget az iskolák fenntartására, amelyek

erre vállalkoznak, amelyek erre képesek, amelyeknek erre van pénzügyi és humán erőforrásban lehetősége.

Ebben az előterjesztésben társam volt Rózsa András zuglói képviselőnk. És mivel ő volt a kezdeményezője ennek az előterjesztésnek és a társszerzője, ezért azt kérném, hogy ő is ismertesse a gondolatait, hogy miért adtuk be közösen ezt a javaslatot. Úgyhogy kérném a bizottsági tagokat, hogy szavazzák meg az ő felszólalását is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Elhangzott az a felvetés, hogy a bizottság adjon szót a másik ötletgazdának. Előterjesztő nyilvánvalóan nem lehet, mert ahhoz parlamenti képviselőnek kell lenni. *(Kálmán Olga megérkezik az ülésre.)* Úgyhogy kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy szót kíván-e adni annak az ötletgazdának, akit Tóth képviselő úr említett, és egyébként az előbbieken pedig elmondta, hogy mi van az előterjesztésben. Aki szót kíván neki adni, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Ez 5 igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 11 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* És 1 tartózkodással a bizottság nem támogatta.

Most megadom a szót Vajda képviselő úrnak, aki szintén egy ilyen témakörben nyújtott be indítványt. Parancsoljon, képviselő úr!

Vajda Zoltán szóbeli kiegészítése

VAJDA ZOLTÁN (MSZP) előterjesztő: Köszönöm szépen a szót, elnök úr, és köszönöm szépen a meghívást, hogy itt lehetek, mert én nem voltam még itt az önök bizottságában vendég. Gyönyörű terem ez, ha jól látom, Klebelsberg Kunó grófról van elnevezve, és a gróf arcképe ott látható elnök úr fölött a falon. Megtisztelő, hogy itt vagyunk.

Szerintem mindig érdemes egyetértési pontokkal kezdeni egy előterjesztést. Ugye, miért vagyok itt? Mert egy törvényjavaslatom van arra vonatkozóan, hogy az óvodák mellett a települési önkormányzatok az általános és a középfokú köznevelési intézményeket is fenntarthatják és működtethessék. Ennek kapcsán szerintem érdemes egy egyetértési pontot keresni, amelyben szerintem egyetértés lesz itt köztünk: az asztal mind a két oldalán ülő képviselők között egyetértés tud abban lenni, hogy a magyar közoktatás drámaian súlyos helyzetben van. Azért gondolom, hogy ebben egyet kell hogy értsünk, hiszen minden érintett, aki a közoktatásban érintett, ezt mondja. Honnan tudjuk, hogy ezt mondják? Mert folyamatos, kitartó tüntetéseket láthattunk. És kik az érintettek? Hát, a tanárok evidens módon, de a szülők és a diákok is. Tehát azok, akik közvetlenül érintettek a közoktatás problémáiban, a tanárok, a szülők és a diákok. Ők azt jelzik mindannyiunk számára, tehát ebben biztos vagyok, hogy a kormánypárti képviselők is egyet kell hogy értsenek, hogy drámai, nehéz helyzetben van a közoktatás.

És innentől sajnos lehet, hogy nincs egyetértés köztünk, mert én viszont úgy látom, lehet persze, hogy önök is, de én úgy látom, hogy ennek az egyik kiváltó oka, nem biztos, hogy a legfontosabb, de az egyik, talán a legfontosabb kiváltó oka az a több mint tíz évvel ezelőtt végrehajtott erőszakos átfogó központosítás, amit önök, fideszes kormánypártiak végrehajtottak. Mit tettek akkor? Azt tették, hogy az önkormányzatok megkérdése nélkül, a véleményük nélkül, erőszakkal elvették a településektől az általános és a középfokú iskolákat. És még azoktól is elvették, amelyek képesek lettek volna azokat tovább működtetni, fenntartani, és ezt jelezték is.

Szóval, ha látjuk itt az intézményeknek a borzasztóan nehéz működési nehézségeit és az állandósuló pedagógushiányt és az oktatásra fordított kormányzati források elégtelenségét, akkor szerintem evidens, hogy az Országgyűlésnek törvény

kell alkotni arra, hogy ezt a korrigálja, és a javaslatom nagyon egyszerűen arról szól, hogy azok a települések, amelyek ezt szeretnék, akik kívánják, a jövőben kaphassák vissza a korábbi iskolájuk fenntartási jogát. Hangsúlyozom, hogy ez természetesen nem lenne kötelező, tehát valamennyi település maga dönthetne arról, hogy képes-e, úgy ítéli meg, hogy képes-e, illetve szeretné-e, hogy a köznevelési intézményeiket visszakaphassák, és ők válhassanak ismét a fenntartóvá. Amennyiben igen, tehát úgy döntenek, hogy ők képesek, és szeretnék is visszakapni, akkor a javaslatom alapján 2024. szeptember elejétől ezek az iskolák ugyanolyan költségvetési támogatást kapnának, mint amilyet, mondjuk, az egyházak által fenntartott intézmények is kapnak. Ez biztosítaná azt, hogy az önkormányzatok nem maradnak magukra az üzemeltetés átvételkor, és ugyanolyan feltételek mellett vehetnek részt a közoktatás működtetésében, mint más jogosultak. Úgyhogy én ehhez kérem szépen a bizottság támogatását, amely, még egyszer mondom, a Klebelsberg Kunó grófról elnevezett ülésteremben ülésezik most.

És még annyit, ha egy személyes félmondatot mondhatok, hogy ezt nyilvánvalóan politikusként is így látom, de én apaként is és főiskolai oktatóként is tapasztaltam, hogy mivel jár az állam erőszakos központosítása a közoktatásban, és a még állami egyetemek kivéreztetésére tett kísérleteket most nem is említettem.

Úgyhogy úgy gondolom, még egyszer, hogy azon önkormányzatok számára, amelyek ismét saját kezükbe szeretnék venni a korábbi intézményeik fenntartását, ezt igenis lehetővé kell tenni. Ezt mondtam volna el önöknek. Köszönöm szépen.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván-e a bizottság tagjai közül bárki hozzászólni? *(Jelzésre:)* Akkor összeírnám, jó? Tehát Kunhalmi képviselő asszony, Hiller képviselő úr jelentkezett, majd Kállai Mária. Akkor először megadom a szót Kunhalmi képviselő asszonynak, mert haladunk a jelentkezés sorrendjében. Megfelelő lesz? *(Senki sem jelzi, hogy ellenvetése lenne.)* Köszönöm. Akkor parancsoljon, képviselő asszony!

KUNHALMI ÁGNES (MSZP), a bizottság alelnöke: Nekem igen. Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Mélységesen egyetértek az előterjesztővel, illetve a korábban felszólaló előterjesztővel is. Hát, ez nem jött be, ahogyan ezt Gloviczki úr is mondta. Az bizonyítja leginkább, hogy ez a túlzott központosítás nem jött be, hogy önök is sokszor módosításra kényszerültek. Tehát számtalan alkalommal kellett hozzányúltni ehhez a rendszerhez, hogy valamilyen típusú működés beálljon a nap végére.

És ahogyan Maruzsa Zoltán elismerte több interjúban, valóban forráshiányosak a tankerületek. Én azt gondolom, az lett volna kívánatos, amit az előző, szocialista kormány javasolt, hogy azokat az anomáliákat, amelyeket az elaprózott önkormányzati rendszer okozott finanszírozásban és minőségben az iskolák között, az állam belépésével, de okos belépésével kellett volna korrigálni. Tehát nem egy teljesen erőszakos központosítást, ahogyan ezt az előterjesztő is elmondta.

És valóban, a legnagyobb probléma, amit Vajda Zoltán előtt Tóth képviselőtársam is említett, hogy elszakadt a helyi közösségektől és a szülőktől a döntéshozatal. Nagyon sok levelet kapunk a mai napig, hogy nem tudnak igazából hova fordulni. Vagyis papíron megvan, hogy hová kell fordulni egy szülőnek vagy éppen egy pedagógusnak, de jogorvoslatra már nem igazán jön a központból sokszor, vagy olyan válaszok jönnek, amelyek azt mutatják, hogy a központ nem látja, nem érzékeli a helyi konfliktusokat és a helyi problémákat olyan érzékenységgel, mint korábban azt egy önkormányzat, egy önkormányzati képviselő, illetve a polgármester, aki szívéen viselte

az iskola ügyét. Hiszen a szavazati jog elválasztásától ez azért probléma, mert egy polgármester nemcsak azért küzdött, hogy kitatarozza az iskolát, lefesse a kerítését, hanem azért is, mert megígérte például azt, hogy lesz informatikai labor, lesz nyelvi labor, hogy pluszpénzt ad a tanároknak pluszfoglalkozásokért. Ezt önök elvették, és tulajdonképpen nem az történt, hogy az alacsony színvonalon működő iskolák jobb minőségűvé váltak volna, hanem az egész rendszer elkezdett egy nagyon közepszerűsödés és egy alacsony színvonalon való nivellálás, vagyis egy ilyen beállás lenni.

Nyilvánvalóan annak a kis települési iskolának, amelynek most viszonylag biztonságban van a költségvetése, amire önök szoktak hivatkozni, az nem biztos, hogy holnap is így lesz, főleg akkor, ha figyelembe veszem Pintér úr javaslatait, hogy a kis iskolákat be kellene zárni. Tehát akkor kérem, legalább cáfolják ezt a hírt, amit újra meg újra viszonthallunk a belügyminisztertől, hogy nem fenntartható ez a rendszer így, miközben az állam, ahogyan azt az előterjesztők elmondták, egyre kevesebbet költ GDP-arányosan is a magyar oktatásra.

Tehát én is azt szeretném kérni a bizottságtól, hogy támogassa az előterjesztőket, hogy azok az önkormányzatok, amelyek vissza szeretnék kapni az iskolájukat, megfelelő kereteket között újra működtetni tudják, újra jó gazdái legyenek. És minden olyan térségben, ahol ez problémát okoz, ott kistérségi társulás vagy egyéb más módon az állam okosan kezdje el szervezni, de úgy, hogy ne szakadjon el a helyi közösségektől és a helyi érdekeltségektől az iskola világa. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Hiller képviselő úr, parancsoljon!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Tisztelt Bizottság! Ez a kérdés az egyik legjelentősebb köztünk feszülő vita, messze túlnó immáron egy bizottság keretén, és messze túlnó önmagában a közoktatás keretén is. Önöknek nyilvánvalóan nincsen felhatalmazásuk arra, hogy a kormányuk eddigi politikáján olyan jelentős kérdésben más álláspontot foglaljanak el, mint ami törvényekben testet öltött, miközben pontosan tudják, hogy az, amiről az előbb három képviselő beszélt, az igaz.

Tisztelettel arra hívom fel a figyelmet, nem különösebben izgulva a mostani szavazás végkimenetele, de kimondottan izgulva a magyar közoktatás jelene és jövője miatt, hogy ha figyelembe veszik, és most egyelőre csak az európai uniós, ma már európai uniós országokban megnézzük, hogy ahol sikeresen hajtották végre a közoktatás változását, ott mi volt régiótól függetlenül a közös, ha megnézik a sokat emlegetett finn, de időben hozzánk már közelebb álló portugál, lengyel vagy legújabban az észti változást, nem feltétlenül a tartalmat, hanem hogy előtte a politika képes volt konszenzusra jutni. Finnországban azt fogadták meg az ottani pártok a kilencvenes évek első felében, amikor a Szovjetunió összedőlése miatt az ország valóban rendkívüli rossz gazdasági helyzetbe került, hogy a szakma véleményét elfogadva - tehát nem a politika mondta meg, hogy mi legyen a szakma véleménye, hanem a szakma véleményét meghallgatta a politika -, azt mondták, hogy ezt az irányt tartják, függetlenül attól, hogy milyen összetételű kormány lesz. Nem akarom részletezni, ez történt korábban Hollandiában, megjegyzem, Hollandiában 1963-ban, majd később Portugáliában, Lengyelországban, Észtországban.

Mi erre, úgy látom, hogy nem vagyunk képesek. Ez egy olyan éles ellentét, amit csak politikai változással lehet felülről, bár kimondottan akarom a szakma által is javasolt konszenzust. Nincs! Ebből hittétel lett, függetlenül a magyar közoktatás eredményének látványos és mindenki előtt világos színvonalromlásától. Nem tudnak olyan felmérést mutatni, sem hazait, sem külföldit, amelyeknek az eredménye elérné a

2010-es eredményt. Egy sincs, mindegyik rosszabb. A legutóbbi még rosszabb, mint az az előtti. De ebben nem a versenyérvelés a lényeges, mert diákok sorsáról van szó.

Azt kell mondjam, hogy majd egyszer nagyon érdekes felméréseket lehetne készíteni, hogy a gazdasági, politikai elit gyermekeinek hány százaléka jár nem állam által fenntartott iskolákba. Hát, semennyi. És ezt önök is pontosan tudják.

Ugyanakkor a képviselő úr véleménye, ami az én politikai közösségem programja, az a változás, amit 2010 előtt egyébként tárgyalással próbáltunk megoldani, többek között az önök pártjának oktatási vezetőivel is, akiket már jórészt nem látnak az oktatás körében, az mégiscsak az volt, hogy település és település, adottság és adottság között rendkívüli különbségek vannak, egy kistelepülés iskolája más adottsággal rendelkezik, mint egy magyar értelemben vett nagyváros iskolája. A képviselő úr javaslata éppen azt mondja ki, hogy itt nem mechanikusan a 2010 előtti helyzet helyreállításáról van szó, hanem annak a lehetőségnek az elnyeréséről, hogy az önkormányzat döntsön, miközben a központi politika érti ezt a döntést. Javaslom, hogy fontolják meg. Világos, hogy mire van és mire nincsen egy ilyen bizottsági ülés keretein belül felhatalmazásuk, de annak a belátása, hiszen önök között van itt is, aki a kistelepüléseket kitűnően ismeri, és vannak jó néhányan, akik nagyváros önkormányzati vezetői voltak - látják a különbségeket. Javaslom, hogy fontolják meg, és ha nem is itt, a későbbiekben próbálják meg képviselni ezt, még addig, amíg lehet, amíg valami egészen más, ami rendszer jelleggel fogja ezt megváltoztatni, életbe nem lép. Kérem szépen, hogy mindazt, amit a bizottsági elnök úr javasolt, ami egyébként egybecseng Tóth képviselő úr javaslatával, szakmai értelemben is fontolják meg. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Kállai Mária képviselő asszonyt illeti a szó. Parancsoljon!

DR. KÁLLAI MÁRIA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Én iskolát vezettem 1992-től 2006-ig, de nyilván, ahogyan itt többen is, a mai napig is kapcsolatban vagyok az oktatással. Soha nem fogom elfelejteni azokat az időket, amikor felelős iskolavezetőként és felelős munkatársi körben jártunk az országban különböző előadásokat tartani, és szembesültem azzal, hogy egy tők más világban, teljesen más világban élünk, óriási különbségek alakultak ki az iskolák között.

Hogy ha három szóval fogalmaznám meg az állam szerepvállalását, akkor azt gondolom teljes felelősséggel, hogy a területi kiegyenlítést, a hátrányos helyzetű települések helyzetbe hozását rendkívül fontosnak tartom; nagyon fontosnak tartom, hogy megvan az a keret, amely egyenlő feltételeket jelent az ország valamennyi iskolájának. Azt gondolom, hogy nyilván egy más budapesti kerület meg más egy pici kis falu, de az a fajta feltételrendszer adott. Nem beszélve arról, hogy a pedagógusok bérének garanciája - természetesen minden munkát lehet jól és rosszul végezni, én azt nem állítom, hogy mindenki mindenütt az egész országban minden munkát kifogástalanul végez, de azt gondolom a legnagyobb felelősséggel, hogy az önkormányzatok előtt rengeteg lehetőség van a mai nap során is. Tehát azt gondolom, hogy nem költöztek el sem a tanárok, sem a családok, sem a diákok a városból, egy felelős, határozott állami szerepvállalás mellett nagyon könnyen kialakítható egy olyan partnerség, amelyből én most csak néhány példát hozok. Például, nemsokára megyünk a diákok ballagására, köszöntőt írhat a polgármester, a képviselő a diákoknak (*Vajda Zoltán: Oh!*); a város rendez kulturális programot, Megaverset, Ádámok és Évákat, sportversenyeket; olyan szakköröket, olyan lehetőségeket tartunk fenn, amely, azt

gondolom, hogy egy kölcsönös partnerségen alakult ki; vezetői kollégiumot működtetünk, ahol a város polgármestere rendszeresen találkozik a vezetői kollégium, tehát minden iskolatípus vezetőivel; ösztöndíjat tart fenn; diáktanácsot működtet, diákpolgármester dolgozik, diákközgyűlést tart rendszeresen. Tehát rengeteg olyan gyakorló terepet kínálhat egy partnerségben egy önkormányzat, ami, azt gondolom, nagyon fontos. Rendszeres a találkozás a tankerület vezetőjével. Tehát azt gondolom, hogy ez a része is, az önkormányzati szerepvállalás száz színes virágban teremthet értéket. De azt gondolom, hogy az állam felelőssége abban a három elemben, amit az elején elmondtam, nem megkérdőjelezhető, és felelős gondolkodást kell hogy jelentsen.

Természetesen azt kívánom, hogy minden iskolában kiváló intézményvezetők és kiváló pedagógusok dolgozzanak. Aki ma azt mondja Magyarországon, hogy módszertanában egy tanár nem szabad, az valószínűleg nem mond igazat, mert nem igaz az, hogy egy módszertani szabadság, egy folyamatos önképzés, egy kreatív, innovatív lehetőség, egy közösségerősítés ki van véve a tanárok kezéből. Ez nincs így.

Úgyhogy én azt gondolom, hogy az állami fenntartással akár a területi kiegyenlítés, akár az egyenlő feltételek, akár a bérinfrastruktúra biztosítása, egy felelős gondolkodás eredménye. És azt kívánom, hogy az állami fenntartás mellett minél több kis faluban, minél több városban, kerületben legyen nagyon értékes része az iskola a lakóközösségnek szülőstől, gyerekestől. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Tisztelt Bizottság! (*Jelzésre:*) Bocsánat! Még akkor Szabó Szabolcs képviselő úr jelentkezett. Parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen. Itt valóban arról van szó az előterjesztésekben, hogy azoknak az önkormányzatoknak lehetne vagy kellene megadni a lehetőséget az iskolák visszavételére, amelyek éreznek magukban képességet, illetve látják a költségvetésben, mármint a saját költségvetésükben azokat a pluszforrásokat, hogy hozzá tudnak pluszban járulni az intézmény működéséhez. Mert nincsenek erről pontos számok, lehet, hogy egykori miniszter úr erről kicsit jobb becsléseket tud mondani, mint amit én olvastam, tehát nincs konkrét szám, különböző becslések vannak emlékeim szerint, hogy amikor megtörtént az állami fenntartásba vétel, abban az időszakban, akkori áron, az akkori helyhatóságok nagyjából ilyen 50 és 100 milliárd közötti összeget tehettek be éves szinten saját forrásból. Sokat nem tévedek szerintem (*Dr. Hiller István: Igen.*), ilyesmi becslések voltak. Ez eltűnt a rendszerből értelemszerűen, hiszen innentől kezdve ezek az önkormányzatok nem teszik be pluszba ezt a pénzt.

Másrészt én azt értem, amit Kállai képviselő asszony mond, hogy itt a területi kiegyenlítés fontos meg minden, csak az a baj, hogy ez lefelé nivellálással valósult meg, ahogyan ezt szépen szakmai nyelven fogalmazzuk meg. Ugye, ez a területi egyenlőtlenségek mérséklésének a legrosszabb változata, mert nem lefelé nivellálással kell az egyenlőtlenségeket kisimítani. Én azt aláírom, hogy nem ez volt vele a céljuk, de taxatívén ezt érték el. Tehát ezért van annak igenis egy minőségi oktatás felé mutató jellege vagy lenne egy ilyen jellege, ha az önkormányzatok kapnának lehetőséget és nem kötelező jelleggel, hanem tényleg lehetőségként, hogy visszavehessék az intézményeket, hiszen akkor értelemszerűen a kiegyenlítődés onnantól kezdve egy más irányú folyamatként jelenhetne meg, hogy a rosszabb minőségű oktatást nyújtó intézményeket kellene felzárkóztatni, pénzben is meg minden egyébben is.

És akkor itt térnék vissza erre a tévesztés analógiára. Nem nagyon akarok gazdaságtörténeti háttérbe belemenni, de érdekes az analógia egyébként, mert ott két

hullámban valósult meg a téészesítés, ugye, először a negyvenes évek végén indult, aztán majd igazán nagy ütemben '56 után, nagyjából ez az '58-59, amikor úgy nagyon-nagyon felpörgött és elég jelentős mértékben megvalósult. Plusz voltak állami gazdaságok. Utána, az azt követő évtizedekben nagyon fellendült Magyarországon a mezőgazdasági termelés meg annak a színvonala meg minden. De miért? Nem az átszervezés miatt meg nem a tulajdonviszonyok megváltoztatása miatt, hanem azért, mert az állam irdatlan mennyiségű pénzt tett bele: új technológiákat hoztak be, génállomány-módosítás, a téészeknek irgalmatlan mennyiségű támogatást adtak, amelyek rosszabb földön gazdálkodtak, a háztáji gazdálkodást mint szabályozást...

ELNÖK: Képviselő úr, tisztelettel kérem, maradjunk a tárgynál!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Tárgynál vagyunk, merthogy az történt, hogy az állam közvetlenül vagy közvetve ebbe beavatkozott, de beletett egy csomó pénzt. Majd mi történt, amikor a pénz is eltűnt, meg a rendszerváltozással jött a kényszer, hogy ezt vissza kell csinálni? Világossá vált, hogy akkor sem működik, ha sok pénzt tettek bele.

És itt, az oktatásnál meg azt látjuk, hogy a pénzt sem teszik bele azzal párhuzamosan, hogy a kvázi államosítás megtörtént, de még csak szabályozási oldalról sem történt olyan beavatkozás, ami érdemi, minőségi javulást tudott volna eredményezni. Hangsúlyozom még egyszer: nézzék meg az adatokat, lefelé nivellálás van. Ha más nem, a PISA-felmérések eredményei ezt kiválóan mutatják, hogy a magyar közoktatás ezer sebből vérzik, nincs rendben az a minőség, ami jelenleg a közoktatásban van. És ez nem a pedagógusok felelőssége, nem azok a pedagógusok tehetnek róla egy az egyben, akik ott vannak, nem lettek a gyerekek sem butábbak, egyszerűen ez a rendszer nem képes kezelni ezt a problémát.

És egyébként az önök választói is ezt pontosan tudják. Tehát amikor arról beszélnek a magyar állampolgárok, hogy az oktatás minősége nem megfelelő, az nem arról szól, hogy vannak ellenzéki szavazók, és ők mint szülők gondolják ezt, hanem ez a magyar társadalom általános megítélése. Tehát ma Magyarországon a magyar társadalom megítélése az oktatás minőségével kapcsolatban az, hogy rossz. Nincs oktató... - lehet trükközni az adatokkal, de önök is pontosan tudják, hogy mindenféle helyettesítésekkel van megtrükközve a rendszerben. És úgy néz ki messziről, mintha ott minden rendben lenne, a valóságban nincs megoldva a pedagógusellátottság. Ilyen szintig nincs benne pénz, hogy az oktatókat nem tudjuk ott tartani, még azt a keveset sem, aki van, van egy folyamatos lemorzsolódás. Az utánpótlásról meg most ne is beszéljünk.

Úgyhogy azt gondolom, önök is látják meg érzik, hogy ezzel a rendszerrel valamit kezdeni kell, mert ez nemhogy nem fenntartható, hanem jelen pillanatban sem tekinthető jól működő rendszernek. Valamit kell tenni. Mi határozottan azt gondoljuk - az eddigi felszólalók alapján, gondolom, ezt mindenki tapasztalta, ebben mi egyetértünk -, hogy ez lehet az egyik irány, hogy akkor az önkormányzatokat vonjuk be újra a fenntartásba. Rendben, ha önök azt gondolják, hogy nem ez az irány, jó, de akkor mi? Mert az, hogy a jelenlegi rendszer jó, azt nem gondolhatják komolyan! Mert tényleg körbe kell nézni, mi folyik, beszélgetni kell a választókkal, nem fognak találni olyan szülőt, aki nagy lelkesedéssel fogja azt mondani az állami közoktatásban, köznevelésben, teljesen mindegy, hogyan nevezik át, aki azt fogja mondani, hogy itt minden rendben van. Nincs rendben! Az én baráti körömben tömegesen költöznek külföldre azért hétéves korú gyerekekkel szülők, mert azt mondják, hogy nem hajlandók ilyen minőségű oktatást nyújtó iskolarendszerbe a gyereket beíratni. Azért mennek

külföldre, többek között azért volt tavaly 34 ezer külföldre költöző magyar, ami egyébként egy rekordmagas érték, tehát utoljára ilyen magas értéket az uniós csatlakozás után láttunk, mert a gyerekes szülők viszik el a gyerekeket, és költözik az egész család. Ezért történik! Nézzenek körbe a saját ismeretségi, baráti körükben ezt lehet tapasztalni, ez a mai magyar valóság, ezért kell ezzel valamit kezdeni.

Tehát, mondom, jó, rendben, önök azt mondják, nem a fenntartó rendszert kellett átalakítani, de akkor mit? Hogyan lesz ebből működő rendszer? Én örülnék, ha erre valami választ tudnának adni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérdem az előterjesztőket, hogy kívánnak-e reagálni. *(Jelzésre:)* Akkor abban a sorrendben, ahogyan az előterjesztés is elhangzott. Parancsoljon, képviselő úr!

Tóth Endre reagálása

TÓTH ENDRE (Momentum) előterjesztő: Nagyon egyetértek Szabó Szabolcs és Hiller István szavaival. Annyit fűznék még hozzá, eszembe jutott egy példa, amit szintén egy oktatásérintett, egy budapesti iskola igazgatója mesélt nekem, hogy a Klebelsberg Központ elnöke tartott egy eligazítást iskolaigazgatóknak, és beszéltek erről a kérdéstről, amiről most mi is beszélünk, hogy milyen hatásokkal járt a központosítás, és hogy mi volt ennek az oka, miért kellett ezt meglépni, és akkor azokat az indokokat sorolta, amiket önök is sorolnak, hogy nagy különbségek voltak az iskolák között, és feltette a két kezét, hogy voltak itt iskolák meg voltak itt lent, és ezt a kettőt közel kellett hozni egymáshoz. És ebben a pillanatban közel hozta a kezeit egymáshoz *(Mutatja.)*, csak az volt a baj, hogy a felső kezét rakta le, a lenti kezéhez, arra a szintre. És ez az ottlétüknek nagyon szimbolikus volt. Tehát amit Szabó Szabolcs elmondott, hogy itt egy lefelé nivellálás történt, az valóság, és ez mindennapi megélése a nagyvárosi iskolákban tanulóknak, dolgozóknak, intézményvezetőknek. Ezt nem lehet eltagadni, ez egy mindennapi tapasztalat, ők rosszabbul jártak. Lehet, hogy voltak olyan pedagógusok vagy iskolák, amelyek, mondjuk, falvakban, kistelepüléseken dolgoznak, tanítanak, és ők legalább egy anyagi biztonságot megkaptak, hogy nem késik a fizetés, de ez nem magyarázat arra, hogy a nagyvárosi iskolákban tanulóknak, dolgozóknak miért kell rosszabbul járnia. Tehát itt meg lehetne úgy javítani a rendszert, hogy mindenki számára előrelépés legyen, ne csak egy szűk csoportnak, hanem bizony azoknak is, akik korábban megszokták, hogy rendszeresek a felújítások; hogy nem kell hosszú időt várni arra, hogy egy egyszerű beszerzés megtörténjen; hogy nagyobb legyen a szakmai autonómiájuk, azok megkapják továbbra is ezeket a lehetőségeket, ezeket a tág, barátságosabb kereteket. És bizony legyen egy olyan környezet az oktatás számára, a tanárok számára, hogy a legjobbat tudják nyújtani, és később olyan diákok kerüljenek ki az iskolapadból, akik helyt tudnak állni a felnőtt életben és a változó világunkban. Köszönöm szépen, és kérem, hogy támogassák a parlamenti vitáját az előterjesztésemnek.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselő urat, hogy kíván-e válaszolni. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

Vajda Zoltán reagálása

VAJDA ZOLTÁN (MSZP) előterjesztő: Csak nagyon röviden kettő mondatot. Én is nagyon szépen köszönöm elhangzási sorrendben Kunhalmi Ágnesnek, Hiller Istvánnak és Szabó Szabolcs képviselőknak a támogató gondolatokat és számomra is érdekes véleményeket, illetve hozzáadott értéket. Érdeklődéssel hallgattam volna a

fideszes kormánypárti képviselők bővebb kifejtését, hogy mi a véleményük erről az anyagról. Amit én hallottam, ha jól értem, akkor nagy baj nincsen, mert képviselő asszony azt mondta, hogy nagy baj nincsen, mert az önkormányzatot vezető, mondjuk, polgármester akár ünnepi beszédet is mondhat az iskolában. Úgyhogy tényleg, ha ezt megteheti, akkor itt nagy probléma nincsen. *(Dr. Kállai Mária: Ezt nem mondtam!)*

Én sem vagyok nagyon naiv, nagyon nagy izgalommal nem érkeztem ide, tehát nem nagyon izgulok attól, hogy vajon önöknek sikerül-e egy olyan előterjesztést, egy olyan törvényjavaslatot támogatni, amely nyilvánvalóan az emberek érdekében van. Ha mást nem tudtunk azzal elérni, mint legalább annyit, hogy önök jelzik a pártközpontjuk felé, hogy előbb-utóbb hátha kaphatnának majd egy engedélyt arra, hogy olyat szavazzanak, ami az emberek érdekében van, hátha önök elkezdik kikérni ezt az engedélyt a pártközpontjuktól.

Végül annyit szeretnék mondani, ha már pártközpontról van szó, hogy parafrázoljak az önök pártjának az elnökétől: én toleráns vagyok a fideszes politikusokkal, csak, kérem, hagyják békén a gyerekeinket! Köszönöm szépen. *(Moraj a kormánypárti képviselők oldalán. - Dr. Szabó Tünde: Jézusmária! - Dr. Kállai Mária: Hú!)*

Határozathozatalok

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Tisztelt Bizottság! Mivel a bizottsági ülésről jegyzőkönyv készül, majd mindenki visszaolvashatja, hogy pontosan mit mondott Kállai Mária képviselő asszony, és akkor világos lesz, hogy ki az, aki félreértett vagy ki az, aki nem értett félre.

Mindenesetre most szavazás következik. Tisztelt Bizottság! Először a H/7942. számú önálló indítvány tárgysorozatba vételéről kell döntenünk, tehát Tóth Endre képviselő úr nevével fémjelzett indítványról. Kérem, aki támogatja, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 5 igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 12 nem mellett a bizottság nem támogatta.

Másodikként a T/8048. számú, Vajda Zoltán képviselő önálló indítványának tárgysorozatba vételéről kell döntenünk. Kérem, aki támogatja, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 5 igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 12 nem szavazattal a bizottság nem támogatta.

Köszönjük szépen az előterjesztőknek, hogy eljöttek.

Döntés a Magyar Művészeti Akadémia felügyelő testülete egy tagjának kinevezéséről

Tisztelt Bizottság! Következik a Magyar Művészeti Akadémia felügyelő testülete egy tagjának delegálásáról szóló napirendi pontunk. *(Kunhalmi Ágnes és dr. Hiller István távozik az ülésről.)* Mint tudják, a bizottságnak joga van a felügyelőbizottságba delegálni egy tagot. A 2014-ben és '19-ben kinevezett felügyelőtestületi tag kétszer ötéves időtartama lejárt, a törvény erejénél fogva ez tovább nem lehetséges, tehát egy újabb delegálásra kerül sor. Ezzel kapcsolatban a kormánypárti frakciók jelöltek Halász János személyében. Az önéletrajzot átküldtük mindenkinek. Kérdezem, hogy van-e valakinek észrevétele. *(Senki sem jelentkezik.)* Ilyen nincsen. Akkor szavazás következik. Ki az, aki támogatja Halász János MMA felügyelő testületében történő delegálását? Kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 12 igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 3 nem. És tartózkodás nem lehetséges a jelenlévők száma alapján. Tehát a bizottság 12 igen szavazattal, 3 nem szavazat ellenében támogatta. Köszönöm szépen.

Az ülés berekesztése

Tisztelt Bizottság! Ezzel napirendi pontjaink és ezzel együtt az ülés végére is értünk. Köszönöm szépen mindenkinek a részvételt. További szép napot kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 11 perc)

Dr. Pósn László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Podmaniczki Ildikó